

Informatienota

Datum vergadering	: 28 mei 2024
Registratienummer	: GZDGWB/1408888/1429082
Informatienotnummer	: IN055
Portefeuillehouder	: Jan de Geus
Bijlage(n)	: -
Onderwerp	: Bekostiging maatwerkvoorziening Huishoudelijk Ondersteuning Wmo 2015

Onderwerp

Bekostiging maatwerkvoorziening Huishoudelijk Ondersteuning Wmo 2015

Kennismemen van

De voortgang van de Bestuurlijke Overleggen tussen (een afvaardiging van) bestuurders /directieleden van de huidige gecontracteerde aanbieders Huishoudelijke Ondersteuning en een delegatie van portefeuillehouders Sociaal Domein/Wmo van de regiogemeenten over de financiële problemen bij meerdere aanbieders van Huishoudelijke Ondersteuning.

Inleiding

Middels deze informatienota wil het college u informeren over de voortgang van de gesprekken die recentelijk gevoerd zijn tussen een afvaardiging van de huidige aanbieders Huishoudelijke Ondersteuning en een delegatie van de portefeuillehouders Sociaal Domein van de regiogemeenten in Rivierenland. Onderwerp van gesprek in de gevoerde overleggen zijn de signalen van de aanbieders over de door hen aangegeven financiële problemen.

De regiogemeenten werken al meerdere jaren samen bij de inkoop van de Huishoudelijke Ondersteuning. Deze overeenkomsten met aanbieders Huishoudelijke Ondersteuning zijn noodzakelijk om uitvoering te geven aan de Wmo. Op grond van de Wmo zijn gemeenten verplicht om maatwerkvoorzieningen aan inwoners toe te wijzen als die niet in staat zijn om zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen zonder die ondersteuning, zoals Huishoudelijke Ondersteuning.

De regiogemeenten hebben ieder individuele, gelijklopende overeenkomsten met 12 daartoe gecontracteerde aanbieders Huishoudelijke Ondersteuning. De huidige overeenkomsten zijn ingegaan per 1 april 2021 en eindigen, na toepassing van de beschikbare verlengingsopties, op 31 maart 2025.

Er is in begin 2024 gestart met een nieuw inkoopproces voor Huishoudelijke Ondersteuning zodat de gemeenten per 1 april 2025 beschikken over nieuwe afgesloten overeenkomsten. Bij deze inkoop werken de zes gemeenten wederom samen.

Signalen: brandbrieven van aanbieders Huishoudelijke Ondersteuning

Een groep van acht van de twaalf gecontracteerde aanbieders Huishoudelijke Ondersteuning heeft in het najaar van 2023 twee brandbrieven naar de Colleges van Burgemeester en Wethouders gestuurd. In deze brieven hebben de aanbieders aangegeven dat het huidige uurtarief voor de levering van de dienst Huishoudelijke Ondersteuning voor hen onvoldoende is gebleken. En dat het een absolute noodzaak is dat de gemeenten het uurtarief flink verhogen om te voorkomen dat meerdere van de aanbieders op korte termijn failliet zullen gaan.

De aanbieders geven aan dat het huidige tarief niet voldoende is omdat de tariefontwikkeling de ontwikkeling van hun kostprijzen niet volgt. Zij geven aan dat hun kostprijzen zijn gestegen onder meer als gevolg van een hoger percentage ziekteverzuim, ontwikkelingen in de inzetmix (loonschalen medewerkers) en de CAO ontwikkelingen.

Bestuurlijk overleg

Naar aanleiding van de door de aanbieders gestuurde brieven hebben gesprekken plaatsgevonden tussen een afvaardiging van de aanbieders Huishoudelijke Ondersteuning en een delegatie van de regionale portefeuillehouders Sociaal Domein. De deelnemers zijde van de aanbieders zijn directieleden/bestuurders van aanbieders BetuweZorg, Tzorg, Maatzorg De Betuwe en de STMG namens de aanbieders. Namens de gemeenten hebben mevrouw Van Dijkhuizen (Neder-Betuwe), de heer J. de Geus (West Betuwe) en der heer R. Reuvers (West Maas en Waal) de gesprekken met de aanbieders gevoerd.

De aanbieders hebben tijdens deze gesprekken herhaald en benadrukt dat een mogelijk faillissement van een of meer aanbieders Huishoudelijke Ondersteuning onafwendbaar lijkt te zijn als de tarieven van de kant van de gemeenten per 1 januari 2024 niet met een aanzienlijk bedrag verhoogd wordt.

Volgens aanbieders hebben de gemeenten de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) reële prijzen vanaf de aanvang van de overeenkomst niet op een juiste wijze toegepast. Daardoor loopt de tariefontwikkeling niet in de pas met de kostenontwikkeling bij aanbieders Huishoudelijke Ondersteuning. De CAO-stijgingen groeien harder dan tarieven van de gemeenten.

Van gemeentezijde is aangegeven dat zij voldoen aan de gemaakte tariefafspraken zoals die vastgelegd zijn bij het sluiten van de overeenkomst in 2021 en dat ook voldaan wordt aan de Algemene Maatregel van Bestuur reële prijzen.

Onafhankelijke onderzoek

Om te onderzoeken of de gemeenten de uitvoering van de contractuele bepalingen ten aanzien van het tarief en de indexering juist hebben nageleefd is een extern advies aan Berenschot gevraagd. Inmiddels heeft Berenschot haar rapport afgerond. Een nadere analyse en conclusies volgen.

Onvoorziene uitgaven Wmo Huishoudelijke ondersteuning 2024

Het rapport is deze inmiddels met de aanbieders op 18 april 2024 besproken. Als uit het onafhankelijk onderzoek en uit het gesprek met een afvaardiging van de aanbieders blijkt dat de gemeenten juist hebben gehandeld helpt dat feitelijk niet bij de beantwoording van de vraag van de aanbieders. Zij dringen immers aan op een significant hoger tarief dan nu het geval is.

Mocht op basis van het rapport van Berenschot en uit het gesprek met de aanbieders blijken dat de tarieven gewijzigd moeten gaan worden, dan hebben de regiogemeenten zich bereid verklaard om daartoe regionaal afgestemde afspraken te maken.

Het belang van inwoners

Het belang van inwoners staat voor de gemeenten voorop en weegt zwaar bij de te maken overwegingen. Dat maakt dat gemeenten de mogelijkheden voor het ondersteunen van aanbieders aan het onderzoeken zijn. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden van collectieve ondersteuning of ondersteuning op maat aan individuele aanbieders. Vanwege een aanzienlijk verschil in het huidige tarief en het gewenste tarief van de aanbieders, zullen gemeenten bij het daadwerkelijk bieden van financiële ondersteuning aanzienlijke onvoorziene uitgaven Wmo Huishoudelijke ondersteuning gaan krijgen in het jaar 2024.

Landelijke tendens in tarieven

Ten behoeve van de inkoop Huishoudelijke Ondersteuning per 1 april 2025 wordt een onafhankelijk tariefonderzoek ingesteld. In de voorbereiding op deze inkoop zal ook gekeken worden naar landelijke trends en ontwikkelingen. Deze landelijke trends geven nu al te zien dat de tariefontwikkeling Huishoudelijke Ondersteuning de afgelopen jaren substantieel is gestegen en dat het huidige landelijke tarieven aanzienlijk hoger zijn dan de samenwerkende regiogemeenten nu betalen. Gemeenten moeten daarmee rekening houden in de meerjarenbegroting 2025 en verder.

Kernboodschap

Het College vraagt de gemeenteraad kennis te nemen van deze informatienota over de voortgang van de gesprekken met een afvaardiging van de huidige gecontracteerde aanbieders over de door hen aangegeven financiële problemen.

Consequenties

Het voeren van de gesprekken met de aanbieders is belangrijk om wederzijds inzicht te krijgen over elkaars standpunt. De gemeenten hebben in 2021 overeenkomsten afgesloten met de huidige gecontracteerde aanbieders en wensen deze na te leven en vragen dat ook van de aanbieders. Inmiddels is duidelijk geworden dat de tarieven voor Huishoudelijke Ondersteuning niet in de pas lopen met de enorme CAO-stijgingen de afgelopen jaren. De landelijk door de Nza jaarlijks vastgestelde OVA/PPC-index dekt niet geheel de kosten van deze stijgingen waar mee aanbieders mee te maken krijgen.

Bij het mogelijk wegvallen van een of meerdere aanbieders als gevolg van financiële problemen kan dit leiden tot verminderde of geheel weggefallen maatwerk ondersteuning Huishoudelijke Ondersteuning. De gemeenten hebben de wettelijke plicht om maatwerkvoorzieningen zoals Huishoudelijke Ondersteuning te leveren als de ondersteuningsbehoefte van de inwoner, na toetsing door de Toegang, daarom vraagt.

De gemeenten hebben de signalen van de aanbieders serieus genomen en zijn de gesprekken met de aanbieders aangegaan. De gesprekken met de aanbieders naar aanleiding van de door hen afgegeven signalen over de bekostiging van de Huishoudelijke Ondersteuning is van wezenlijk belang. De aanbieders bedienen een groot aantal inwoners van onze gemeente die Huishoudelijk Ondersteuning nodig hebben.

De gesprekken met de aanbieders kunnen leiden tot nieuwe inzichten, en daarmee mogelijk

het verhogen van het huidige tarief, maar deze zullen evenwel onderbouwd moeten worden.

Voor de nieuwe inkoopronde Huishoudelijke Ondersteuning 2025 wordt door bureau HHM een tarievenonderzoek uitgevoerd.

Financiën

Afhankelijk van de uitkomsten van de gesprekken met een afvaardiging van de huidige gecontracteerde aanbieders is te verwachten dat voorgesteld wordt om het huidige tarief voor 2024 mogelijk aan te passen. Bij instemming van het ophogen van het tarief zijn extra kosten voor het jaar 2024 te verwachten. Regionale afstemming is noodzakelijk vanwege het feit dat aanbieders regionaal gecontracteerd zijn en elke gemeente een aparte overeenkomst heeft afgesloten waarbij het uitgesloten is dat een van de regiogemeenten zelf contractuele aanpassingen kan doorvoeren.

Communicatie

De gemeenteraad wordt met deze informatienota op de hoogte gesteld van de voortgang van de gesprekken met de huidige gecontracteerde aanbieders Huishoudelijke Ondersteuning. De portefeuillehouders van de regiogemeenten zullen op korte termijn in nauwe ambtelijke afstemming komen met een plan hoe om te gaan met de uitkomsten van de gesprekken met de aanbieders.

Vervolg

Over de voortgang van de gesprekken en de uitkomsten daarvan zal de gemeenteraad daarover nader worden geïnformeerd.

Bijlage(n)

Niet van toepassing.

Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

Philip Bosman

Servaas Stoop